

Rok 1908.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LVI. — Wydana i rozesłana dnia 25. czerwca 1908.

Treść: (№ 114—117) 114. Rozporządzenie, którym dozwala się używania księcia Lichtensteinskich krajowych monet złotych do zapłaty cel. — 115. Rozporządzenie, dotyczące dopuszczenia księcia Lichtensteinskich krajowych monet do zapłat uiszczanych w urzędach celnych, podatkowych, pocztowych i w kasach c. k. kolei państwowych w powiatach sądowych Feldkirch i Bludenz. — 116. Rozporządzenie, którym wydaje się przepisy co do przemysłowego prowadzenia przedsiębiorstwa w kamieniołomach i kopalniach gliny, piasku oraz szutru. — 117. Rozporządzenie, którym w wykonaniu artykułu X., I. 3. ustawy z dnia 25. października 1896 ustanawia się na rok 1908. wysokość opustu z podatku gruntowego i budynkowego, tudzież sumę ogólną podatku zarobkowego i stopę podatkową dla przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków, a wymienionych w § 100., ustęp 1. i 5. przytoczonej ustawy.

114.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 6. maja 1908.,

którem dozwala się używania księcia Lichtensteinskich krajowych monet złotych do zapłaty cel.

§ 1.

W porozumieniu z rządem królewsko węgierskim zarządza się na zasadzie art. XVII. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906., Dz. u. p. Nr. 20. i z odwołaniem się na § 20. przepisu wykonawczego do tej ustawy z dnia 21. lutego 1906., Dz. u. p. Nr. 22., iż przy uiszczaniu cel łącznie z dodatkami celnimi i należytością wagową należy przyjmować w wypłatach także księcia Lichtensteinskie krajowe monety złote po 20 K i po 10 K. a to w ich wartości imiennej.

Minimalną wagę monet tych ustanawia się na 6.74 g przy pojedynczych sztukach dwudziestokoronowych a na 3.37 g przy pojedynczych sztukach dziesięciokoronowych, względnie na 3.370 g przy całych partycach (po 500 sztuk dwudziestokoronowych lub po 1000 sztuk dziesięciokoronowych).

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Korytowski wlr.

Ebenhoch wlr.

Fiedler wlr.

115.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Ministerstwem handlu i Ministerstwem kolei żelaznych z dnia 6. maja 1908.,

dotyczące dopuszczenia księcia Lichtensteinskich krajowych monet do zapłat uiszczanych w urzędach celnych, podatkowych, pocztowych i w kasach c. k. kolei państwowych w powiatach sądowych Feldkirch i Bludenz.

Na zasadzie § 13., III. części rozporządzenia cesarskiego z dnia 21. września 1899., Dz. u. p. Nr. 176., dopuszcza się księcia Lichtensteinskie

krajowe monety złote po 20 K i po 10 K oraz monety srebrne po 5 K i po 1 K, poczawszy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, do zapłat uiszczanych w urzędach celnych, podatkowych, pocztowych i w kasach c. k. kolei państwowych w powiatach sądowych Feldkirch i Bludenz.

Wymienione urzędy przyjmowały mają monety te w ich wartości imiennej w miejsce krajowych środków płatniczych waluty koronowej, atoli przy zapłacie cel monety srebrne jedynie tylko na wyrównanie należtości celnych poniżej 10 K, względnie reszt poniżej tej granicy, zresztą zaś przyjmować mają przy każdej poszczególnej zapłacie sztuki pięciokoronowe aż do maksymalnej wysokości 250 K, a sztuki jednokoronowe aż do maksymalnej wysokości 50 K.

Korytowski wlr.

Derschatta wlr.

Fiedler wlr.

116.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych z dnia 29. maja 1908.,

którem wydaje się przepisy co do przemysłowego prowadzenia przedsiębiorstwa w kamieniołomach i kopalniach gliny, piasku oraz szutru.

§ 1.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia obowiązują dla wszystkich kamieniołomów, które eksploatuje się w sposób przemysłowy za pomocą robót na powierzchni ziemi, a odnoszą się analogicznie także do kopalń gliny, piasku i szutru, eksploatowanych w sposób przemysłowy na powierzchni.

Roboty odkrywczce.

§ 2.

W kamieniołomach oraz w kopalniach gliny, piasku i szutru musi się przed rozpoczęciem wydobywania materyalu uprątnieć istniejący nadkład, tużdzież materyał zwietrzały lub nienadający się do użytku, który leży nad materyałem przeznaczonym do wydobywania.

Roboty odkrywczce należy stale kontynuować odpowiednio do postępów w wydobywaniu materyalu.

§ 3.

Między podnóżem warstwy odkrywczej a górnym brzegiem kopaliny, odkrytej celem odbudowy, musi się pozostawić wolną przestrzeń, której szerokość powinna wynosić, o ile rozchodzi się o syphie warstwy ziemi i piasku, połowę wysokości nadkładu, a najmniej 1 m; jeżeli wysokość nadkładu wynosi więcej jak 6 m, natenczas wystarczy przestrzeń wolna o szerokości 3 m.

§ 4.

Nadkład odbudowywać należy stosownie do naturalnego kąta usypu odnośnego materyalu.

Jeżeli nadkład jest tak znaczny, a jego materyał składowy takiej jakości, iż przy zwyczajnym usypie może nastąpić zwalenie się materyalu wskutek wpływów zewnętrznych (wstrząśnienia przy rozsądzaniu, oddziaływanie opadów atmosferycznych lub tym podobnych przyczyn), natenczas musi się go odbudowywać piętrami. Jeżeli materyał, który ma być odbudowywany, jest syphki, natenczas należy postąpić w sposób powyższy już wówczas, gdy miąższość nadkładu wynosi 6 m.

§ 5.

Wysokość i szerokość poszczególnych pięter odkrywcznych musi być z uwzględnieniem jakości materyalu tak ustosunkowana, aby można było skutecznie zapobiedz staczaniu się lub spadaniu materyalu z jednego piętra na drugie.

Pomiędzy poszczególnymi piętrami należy urządzić połoczenie, po którym można przechodzić.

Piętrom należy nadać spadzistość, odpowiadającą trwałości materyalu.

§ 6.

Odbudowę warstwy odkrywczej musi się dokonywać z góry na dół. Podkopywanie stromych ścian dozwolone jest tylko wyjątkowo, jeżeli z powodu jakości materyalu (n. p. gdy ziemia jest zamrożona) zachodzi niezbędna potrzeba prowadzenia odbudowy w ten sposób, iż odrywa się materyał przez podkopanie go i rozłupanie klinami. Można podkopywać tylko ściany, których wysokość nie przenosi 2 m i to tylko tak małymi partyami, aby podkopanie mogło być dokonane z boku. Przytem musi się pozostawić po obu stronach słupy podporowe, których przekopanie może być przedsięwzięte dopiero bezpośrednio przed rozłupaniem klinami i to również tylko z boku.

Dopiero po ukończeniu podkopania i po oddaleniu się robotników z obszaru zagrozonego zasypaniem można odłamywać materyał zapomocą klinów wbijanych z góry. Odłamany klinami materyał może być uprątniany dopiero wówczas, gdy nie należy już obawiać się dalszego spadania materyalu.

§ 7.

Jeżeli podkład odkrywczy okazuje skłonność do osuwania się, natenczas należy zbudować na po-

zostawionym pasie ochronnym między podnóżem odkrywki a górnym brzegiem wydobywanego materiału ścianę ochronną z ziemi, kamieni, plecionki lub ze słupów. W terenie osuwającym się należy dalej nadać stokom odpowiednio słabe pochylenie, a piętra względnie stopnie urządzić tak, aby były odpowiednio niskie i dostatecznie szerokie. Jeżeli nie można kontynuować dalszej odbudowy nadkładu i jeżeli odbudowana ściana odkrywki jest wskutek tego przez dłuższy czas pozostawiona na powierzchni, natenczas należy w terenie grożącym niebezpieczeństwem postarać się o odpowiednie odwodnienie powierzchni osuwającej się.

Jeżeli nadkład składa się z materiału niepevnego, wówczas musi się po większych opadach atmosferycznych oraz w razie odwilży usunąć na czasie masy słabo umocowane i grożące niebezpieczeństwem, zwłaszcza w tych wypadkach, w których przypuszcza się istnienie powierzchni osuwającej się lub w których istnienie jej stwierdzono.

§ 8.

Odbudowę nakładu można posunąć tylko tak daleko, aby między granicami gruntów sąsiednich a górnym brzegiem odbudowy pozostał wolny, nie przeznaczony do eksploatacji pas ochronny odpowiedniej szerokości, którą oznaczy władza przemysłowa.

Władza przemysłowa winna przytem zwrócić szczególną uwagę na znajdujące się w pobliżu połączenia kolejowe, rzeki, goścince, drogi publiczne lub gęsto uczęszczane drogi prywatne, oraz na budowle stojące w bliskości.

Sciana odgraniczająca od pasu ochronnego musi być wykonana tak, aby stosownie do poprzedzających przepisów otrzymała odpowiednie nachylenie; nie może ona nigdy być odbudowywana pionowo. Jeżeli materiał jest niepewny, należy obsadzić ścianę odgraniczającą wikliną, obłożyć ją darnią lub zabezpieczyć w inny odpowiedni sposób.

§ 9.

Przy zakładaniu hałd musi się zachować naturalny kąt spadzistości, odpowiadający odbudowaniu materyałowi.

Podnóża hałdy musi być odpowiednio oddalone od granic obcych gruntów. Jeżeli ma się założyć hałdy przy połączeniach kolejowych, komunikacyjnych publicznych lub rzekach, natenczas winna władza przemysłowa oznaczyć w razie potrzeby wymiar tej odległości.

Należy postarać się w odpowiedni sposób o odprowadzenie wód opadowych z hałd.

Wydobywanie materyału.

§ 10.

Odbudowę kopalni należy prowadzić zawsze z góry na dół i to z reguły w formie teras lub stopni.

Władza przemysłowa winna oznaczyć w przybliżeniu wysokość i szerokość teras i stopni, uwzględniając geologiczne właściwości odbudowywanego terenu, inne stosunki lokalne i rodzaj przedsiębiorstwa.

Za prawidło należy przytem przyjąć, iż przy materiale zbitym i ułożonym w grubszach warstwach można urządzić wyższe terasy z ścianami wyrąbywanymi w kształcie stopni, podczas gdy przy materiale poprzernyanym szczelinami i ułożonym w cienkich warstwach należy zastosować odbudowę za pomocą niskich teras lub zwyczajną odbudowę stopniami.

Wysokość i szerokość stopni należy oznaczyć tak, aby ściany odbudowy otrzymały pochylenie, odpowiadające właściwości materyalu. W każdym razie należy zachować taką szerokość berm, aby na wypadek niespodziewanego osunięcia się materyalu poza podnóża naturalnej jego spadzistości, pozostała jeszcze na bermie przestrzeń wolna w rozmiarze co najmniej 1 m.

§ 11.

W razie urządzenia miejsc roboczych na terasach musi się zastosować ich szerokość do potrzeb przedsiębiorstwa, zwłaszcza jeżeli ma się wydobywać i obrabić wielkie bryły lub założyć urządzenia transportowe albo jeżeli miejsca robocze mają być założone ponad sobą.

Przy urządzeniu teras i stopni należy postarać się o to, aby można było bezpiecznie przechodzić z jednego stopnia odbudowy na drugi. W tym celu należy urządzić odpowiednie schody lub umieścić liny do spinania się. Liny te muszą być silnie przy mocowane poza brzegiem usypu. W rozległych przedsiębiorstwach musi się założyć kilka lin, a to w odległości mniej więcej 50 m od siebie.

§ 12.

Jeżeli ściany kominu lub kopalni zawierają tylko w pewnych częściach materiał przydatny, tak iż tylko te części, nadające się do wykorzystania, mają uledz odbudowaniu, natenczas można nie ruszać części nieprzydatnych jedynie wówczas, jeżeli warstwy, które mają być pozostawione, są odpowiednio silne i nie grożą zwaleniem się.

§ 13.

Inny rodzaj odbudowy, niż odbudowa stopniami lub terasami (§ 10.), dopuszczalny jest jedynie wyjątkowo i to tylko wówczas, jeżeli roz-

chodzi się o odbudowę skał, które albo z powodu naturalnego ułożenia albo z powodu nieznacznej wartości materyalu, dającego się użyć jedynie jako szuter lub kamień łamany, warto odbudowywać tylko wtedy, jeżeli można naraz zwalić całe ściany materyalu. Ten rodzaj odbudowy dopuszczalny jest w obu wypadkach tylko przy skałach mocnych i nie poprzerzynanych rozpadlinami.

Odbudowę należy wówczas przeprowadzić albo przez podkopanie ścian i rozsadzenie pozostałych przy tem słupów podporowych albo przez rozbicie za pomocą min komorowych.

§ 14.

Jeżeli zwala się całe ściany przez podkopanie, natenczas należy podkopanie przeprowadzić w ten sposób, iż pozostawią się całkiem mocne i odpowiednio grube słupy podporowe, oraz podstawa w odpowiednim czasie i jeszcze przed opadnięciem ściany podpory, których ilość i grubość musi być zastosowana do rozmiarów ściany kamiennej. Otwory na miny służące do zwalniaenia słupów podporowych należy wywiercić już w czasie robót podkopowych w miarę ich postępu.

Robotnikom, zajętym na obszarze podkopywanym, tudzież przy lądowaniu i przewozie wydobywanego materyalu, należy wskazać, w jakim kierunku mają w razie niebezpieczeństwa uchodzić. Przed ścianą skały i obszarem, na który ona przepuszczalnie w razie zwalniaenia padnie, należy zastrupić jak najmniejszą ilość robotników.

Po każdym rozsadzeniu powinno się zbadać stan ściany skały i przestrzeni objętej podkopem, a dopiero potem usuwać wydobyty materyał.

Jeżeli podkopanie postąpiło dość daleko, natenczas należy ostatnie miny założone przy pędzeniu chodnika tudzież miny w słupach podporowych równocześnie nabić i zapalić.

Jeżeli ściana nie zwali się po zburzeniu słupów podporowych, natenczas należy ją obserwować przez pełne 24 godzin, a dopiero potem można przystąpić do badania. Do ściany będącej w ruchu nie można zbliżać się, a przestrzeń zagrożoną w razie runięcia ściany należy zamknąć. Po każdym zwalniu ściany powinno się zbadać wytrzymałość przyległych skał a od świeżych powierzchni wyłomu oderwać rozluźnione części.

§ 15.

Miny komorowe można zakładać tylko tam, gdzie wykluczona jest obawa, aby komunikacje publiczne, drogi i obce przedmioty mogły być zagrożone wskutek wstrząśnień. W każdym razie należy zakładać miny komorowe w ten sposób, aby spadająca ściana mogła ile możliwości uleździć odłamaniem aż do pewnej naturalnej płaszczyzny łupli-

wości. Sztolnie dostępowe nie mogą być zakładane w kierunku prostym, a po naładowaniu komory należy je zamurować.

Przedsiębiorca winien w należytym czasie do nieś władzy przemysłowej o każdym rozsadzeniu, które ma nastąpić za pomocą min komorowych.

§ 16.

Podkopywanie ścian skały celem ich oderwania za pomocą klinów jest wzbronione.

§ 17.

Przy szramowaniu przedsiębranem w łupliwych masach skalnych należy postarać się o podparcie szramowanych ścian.

§ 18.

Przy odbudowie ścian odgraniczających należy urządzić stopnie o bermach przynajmniej tak szerokich, aby usuwanie rozluźnionych mas materyalu dało się łatwo wykonać.

Sciany odgraniczające muszą otrzymać odpowiednie nachylenie.

Pionowe odbudowywanie ściany odgraniczającej dopuszczalne jest jedynie wówczas, jeżeli materyał jest tak jednolity i zbyt tudzież tak ułożony, iż nie należy bynajmniej obawiać się runięcia, tudzież jeżeli żadne względy publiczne nie przemawiają przeciw takiej odbudowie.

§ 19.

Niebezpieczne miejsca w kamieniołomach i kopalniach należy zamknąć i oznaczyć tablicami ostrzegającymi, umieszczonimi w odpowiednich punktach.

§ 20.

W kamieniołomach i kopalniach położonych na stokach gór w ten sposób, iż woda z topniejącego śniegu i z opadów atmosferycznych odpływa w kierunku łomu lub kopalni, przez co nastąpić może zwalenie się materyalu, należy zarządzić odpowiednie środki ostrożności.

§ 21.

Dla zabezpieczenia ludzi i zwierząt od spadnięcia należy kamieniołomy i kopalnie ogrodzić w sposób bezpieczny.

Rodzaj ogrodzenia winien być zastosowany do położenia miejsca eksploatacyi i jego okolicy.

Roboty przy rozsadzaniu.

§ 22.

Co do posiadania środków wybuchowych, oraz palników o znacznej sile wybuchowej i prepara-

tów wybuchowych, tudzież ich przechowywania, umieszczenia na składzie, opakowania i użycia przez strzegącego postanowień rozporządzenia ministerialnego z dnia 2. lipca 1877., Dz. u. p. Nr. 68., w brzmieniu zmienionem rozporządzeniem ministerialnym z dnia 22. września 1883., Dz. u. p. Nr. 156., tudzież przepisów rozporządzeń ministerialnych z dnia 4. sierpnia 1885., Dz. u. p. Nr. 135., z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 95. i z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 96., jakież wszelkich przepisów, które w tym kierunku będą ewentualnie jeszcze wydane.

§ 23.

Do rozsadzań używać należy środków wybuchowych nie w stanie luźnym, lecz w postaci naboju; wyjątek stanowią tylko strzały komorowe.

§ 24.

Miny wiercone należy zakładać w ten sposób, aby ładunek znajdował się w zwartej skale. Strzały założone w płaszczyznach naturalnej lśniącości dopuszczalne są tylko przy skałach bardzo zbitych celem oderwania wielkich brył kamiennych.

§ 25.

Przedawki nie powinny wynosić mniej, niż połowę głębokości wywierconego otworu. Oddalenie dwóch min założonych w tej samej ścianie musi przy oddzielnem odpalaniu wynosić przynajmniej tyle co przedawka, a przy równoczesnym odpaleniu przynajmniej tyle co półtorej przedawki.

§ 26.

Wysokość ładunku nie może przekraczać jednej trzeciej części głębokości wywierconego otworu. Ilość ładunku należy tak ograniczyć, aby wskutek wybuchu nastąpiło jedynie rozluźnienie skał. Musi się zawsze dążyć do tego, aby rozrzucenie odłamów ograniczało się na jak najmniejszą przestrzeń.

§ 27.

Miny wiercone, przygotowane do strzału należy przykryć fasynami, warkami piasku, gałęziami itd., ułożonem pojedynczo, a ewentualnie stosownie do siły naboju także na krzyż w kilku warstwach ponad sobą, a to w tym celu, aby zapobiedz rozrzuceniu odłamów; nakrycia tego nie można nigdy obciążać kamieniami.

§ 28.

Łont przy każdym strzałe musi być tak długi, aby zapewniony był dostateczny czas palenia się, w ciągu którego ludzie zajęci podpaleniem mogliby się schronić.

§ 29.

Po przygotowaniu miny wierconej do strzału winien wyznaczony w tym celu dozorca dać przepisany znak, a robotnicy mają się oddalić do schronisk (warni), które należy naprzód wskazać. Dopiero wówczas można podpalić miny.

Przy strzałach komorowych można dopiero po upływie 15 minut nabić ponownie wywiercony otwór.

Jeżeli poszczególne strzały zawiodły, natenczas nie wolno opuszczać schronisk przed upływem kwadransa. Strzały, które zawiodły, należy oznać jako takie.

§ 30.

Przy użyciu podpalania elektrycznego winien podkopnik, który nabija strzały tudzież zakłada i łączy przewody drutowe, nosić przy sobie korbę maszynki służącej do zapalania i założyć ją na wąż korbowy dopiero bezpośrednio przed odpaleniem strzałów. Zaraz po zapaleniu należy wyłączyć druty przewodnie w sposób zupełnie bezpieczny.

§ 31.

Jeżeli kamieniołomy leżą w pobliżu komunikacji publicznych, natenczas winna władza przemysłowa, stosownie do istniejących warunków lokalnych, po porozumieniu się z odnośnikiem, w danym razie właściwemi władzami, postarać się o odpowiednie zamknięcie dotyczących komunikacji w czasie rozsadzań.

Przytem należy dokładnie oznaczyć punkty końcowe przestrzeni, która ma być zamknięta.

§ 32.

Jeżeli rozchodzi się o zamknięcie dróg, natenczas winni dwaj robotnicy z czerwonym chorągiewkami iść przed rozpoczęciem rozsadzań od środka przestrzeni, która ma być zamknięta, ku obu jej punktom końcowym i wzywać przechodniów do szybkiego opuszczenia drogi a po zupełnym opróżnieniu przestrzeni dać umówione sygnały kierownikowi rozsadzań. Te posterunki strażnicze winny tak długo pozostać na końcowych punktach przestrzeni zamkniętej, dopóki nie sygnalizowano ukończenia rozsadzań.

Także w kopalniach, nie leżących przy komunikacjach publicznych, należy zapowiadać rozsadzanie za pomocą odpowiednich sygnałów głosowych, aby osoby, znajdujące się w pobliżu kopalni, mogły się dość wcześnie oddalić. Znaczenie tych sygnałów głosowych należy ohjaśnić za pomocą wpadających w oczy i trwałych tablic ostrzegawczych, umieszczonej przy drogach dostępowych.

§ 33.

Władza przemysłowa winna oznaczyć porę rozsadzań stosownie do rozległości przedsiębiorstwa i stosunków komunikacyjnych w okolicy kamieniołomu. Przytem należy zawsze dbać o to, aby komunikacje publiczne nie były zamknięte dłużej, jak przez kwadrans bez przerwy.

§ 34.

Do rozsadzań, to jest do nabijania, owałowania i zapałania min, można używać jedynie nader doświadczonych i pewnych robotników.

Robotników zajętych przy minach należy zawsze utrzymywać w ewidencji w osobnym spisie, który ma być złożony w dostępnym miejscu przedsiębiorstwa.

Osobne przepisy dla ochrony życia i zdrowia robotników.

§ 35.

Miejsca robocze na spodzie łomu (kopalni) i na terasach należy tak założyć i urządzić, aby zięci tam robotnicy byli zabezpieczeni przed stacza niem się materyalu.

§ 36.

Drogi do przewozu i tory należy zakładać w odpowiedniej odległości od brzegów skarp. Drogi, prowadzące w kopalni do miejsc roboczych, nie mogą być założone na terenie, który może osuwać się. Na stromych brzegach i mostach należy je zabezpieczyć poręczami lub linami. Należy unikać zbyt silnych spadzistości i nagłych zmian spadku tudzież gwałtownych krzywizn.

Na torach, przechodzących blisko miejsc roboczych lub obok urwisk, tudzież na torach, które nie znajdują się w położeniu utwierdzonem i bezpiecznym, można toczyć wózki w ogóle tylko w taki sposób, aby każdej chwili można je było zaraz zatrzymać.

§ 37.

Ruch wózków własnym ciężarem może mieć miejsce tylko wówczas, jeżeli one zaopatrzone są hamulcami, dającymi się łatwo użyć i działającymi bezpiecznie; wózki, przy których można hamulec wprawiać w ruch z samego wózka, muszą być zaopatrzone w pomost do stania.

Wózki odstawione należy zabezpieczyć przed stoczeniem się przez przyciągnięcie hamulców lub podłożenie kłoców hamulcowych.

Sprzęganie wózków nie może być nigdy przedsiębrane w czasie jazdy.

§ 38.

Wózki do przechylania muszą być zaopatrzone w bezpieczne zamknięcia, dające się obsługiwać bez niebezpieczeństw.

§ 39.

Zwrotnice i pomosty do przesuwania muszą mieć odpowiednie urządzenia, dozwolające ustalenia ich w właściwem położeniu.

§ 40.

Przenośne pomosty do zsuwania materyalu muszą być odpowiednio silne zbudowane i podobnie jak inne równie pochyłe, przeznaczone do transportu wydobytego materyalu, urządzone w ten sposób, aby zsuwane kawałki materyalu nie przewracały się i aby wypadanie lub wyskakiwanie ich nie mogło mieć miejsca.

§ 41.

Użycie pomostów wiszących dopuszczalne jest jedynie wyjątkowo w kamieniołomach, a to przy skałach wypróbowanych i stałych i tylko wówczas, jeżeli pomosty mają bezpieczną konstrukcję i bezpieczne przytwierdzenie.

Maksymalną ilość robotników, których można dopuścić na rusztowanie wiszące, i najniższą dozwoloną grubość lin należy zaznaczyć na rusztowaniach wiszących w sposób trwały i czytelny.

Każda dźwigarka musi być zaopatrzona w zapadkę i hamulec, a każdy tryb zębaty musi być przykryty pokrywami ochronnymi.

Każde rusztowanie wiszące należy przez odpowiednie urządzenia zabezpieczyć przed kołysaniem się.

§ 42.

Zórawie i dźwigarki należy opatrzyć zapadkami i taśmami hamulcowymi lub innymi urządzeniami do hamowania, działającymi bezpiecznie. Jeżeli ciężar ma być spuszczany o własnej sile, natenczas należy, w razie istnienia dwojakiego biegu, umieścić zapadkę, zapobiegającą automatycznemu włączaniu się biegu szybkiego.

Zórawie przesuwane, na których mieści się ich obsługa, powinny mieć odpowiednio pewne i zabezpieczone pomosty lub galerye, chroniące ludzi i materyał przed spadnięciem. Wszystkie dostępne tryby kół zębatach należy zakryć.

Na każdym zórawiu należy wyraźnie zaznaczyć jego wytrzymałość w kilogramach.

Wytrzymałość i bezpieczne funkcyonowanie wszystkich, w użyciu będących części składowych tych maszyn dźwigających powinno się badać co najmniej raz na rok, przyczem zastosować należy do zórawi, służących do podnoszenia ciężarów do 25 ton włącznie, obciążenie próbne wyższe

o 25 procent, podczas gdy obciążenie próbne żórawi o wyższej wytrzymałości wynosić ma o 10 procent więcej niż ciężar użyteczny. Przeprowadzenie prób należy wciągać do zapisków.

§ 43.

Pochylnie należy przy pomocy odpowiednich urządzeń, wózków podkładowych, zamków na pochylniach, podwójnych lin, przyrządów chwytających itd. urządzić w ten sposób, aby osoby znajdujące się u dołu nie mogły być zagrożone przez stojące się wózki. Przyrządy do hamowania winny być tak urządzone, aby hamulec w stanie spoczynku był zamknięty, a dopiero przy rozpoczęciu jazdy musiał być otwierany (hamulec do popuszczenia).

§ 44.

Drabiny drewniane powinny być sporządzane z materyalu zdrowego i wytrzymałe; szczeble mająć być wprawione nieruchomo do drągów drabin; deszczułki lub listwy przybite gwoździami nie mogą służyć jako stopnie.

Drabiny będące w użyciu należy tak ustawać, aby szczeble dość daleko odstawały od ścian.

§ 45.

Jeżeli robotnicy pracują na brzegu stromego urwiska lub na stromych skarpach, natenczas muszą być przywiązani linami lub co najmniej mieć do rozporządzenia linię bezpieczeństwa w takiej odległości, by mogli jej się chwycić. Liny, służące do umocowania, muszą być bezpiecznie przytwierdzone.

§ 46.

Robotników, którym z powodu ich zajęcia grozi możliwość uszkodzenia oczu przez odłamki, należy zaopatrzyć w okulary lub daszki ochronne. Dla zabezpieczenia innych robotników powinny być w razie potrzeby urządzone ściany lub sieci ochronne.

§ 47.

Przy każdym przedsiębiorstwie, zatrudniającym pięciu lub więcej robotników, musi istnieć schronisko, obejmujące przynajmniej leże i urządzenie do mycia się. Jeżeli przedsiębiorstwo utrzymuje się w ruchu także podczas miesięcy zimowych, natenczas należy schronisko to urządzić tak, aby mogło być ogrzewane.

§ 48.

W każdym przedsiębiorstwie muszą znajdować się środki potrzebne do niesienia pierwszej pomocy (opatrunki, środki do zatamowania krwi, do pokrzenia, dezynfekcji itd. tudzież środki transportowe);

organy nadzorcze i pewna część robotników musi być obznajomiona z ich użyciem.

§ 49.

W każdym przedsiębiorstwie należy postarać się o to, aby woda do picia i do mycia była pod ręką.

§ 50.

W każdym przedsiębiorstwie powinny być urządzone odpowiednie wychodki z uwzględnieniem liczby zatrudnionych tam osób.

§ 51.

W czasie gęstej mgły należy zastanowić roboty odkrywczne i wydobywcze.

§ 52.

Osób, o których wiadomo, iż cierpią na padaczkę, kureze, przemijające napady nieprzytomności, zawrót głowy, głuchotę lub na inne słabości albo wady cielesne w tym stopniu, iż wskutek tego byłyby narażone na szczególnie niebezpieczneństwo przy robotach przedsiębranych w miejscach wydobywania materyalu, nie można używać do robót tego rodzaju. Pijanych należy w ogóle usunąć od pracy. Kobiet wysoce brzemiennych nie można zatrudniać.

§ 53.

W razie jeżeli w przedsiębiorstwie zdarzy się wypadek, należy zaraz postarać się o pomoc lekarską.

§ 54.

Właściciel przedsiębiorstwa lub osoba, wyznaczona przez niego w tym celu, winni codziennie obejść miejsca robocze przed każdorazowem rozpoczęciem robót, a nadto po odwilży i po deszczu, tudzież gdy zaczną się mrozy, dalej po większych rozsadzaniach, a wreszcie przed ponownym podjęciem przedsiębiorstwa po dłuższej przerwie, i to w razie potrzeby kilkakrotnie; jeżeli zachodzi obawa zwalnia się skał należy natychmiast zarządzić potrzebne środki zapobiegawcze a ewentualnie zastanowić ruch w miejscach zagrożonych.

Postanowienia końcowe.

§ 55.

W kilku stosownych i łatwo dostępnych miejscach kopalni należy przybić trwałe krótki wyciąg, obejmujący najważniejsze postanowienia tego rozporządzenia tudzież rozporządzeń powołanych w § 22. Wyciąg ten obejmować ma w szczególności postanowienia §§ 6., 14., 19., 29., 30., 36., 37.. 45.. 51. i 53. niniejszego rozporządzenia, tudzież §§ 54..

55., 58., 59., 64., 65., 66., 68., 108., 109., 110., 111., 112., 113. i 115. rozporządzenia ministerialnego z dnia 2. lipca 1877., Dz. u. p. Nr. 68., w brzmieniu rozporządzenia ministerialnego z dnia 22. września 1883., Dz. u. p. Nr. 156., § 7. rozporządzenia ministerialnego z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 95., wreszcie §. 3, rozporządzenia ministerialnego z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 96. Każdemu robotnikowi przyjętemu do pracy należy osobno zwrócić uwagę na to ogłoszenie.

§ 56.

Postanowienia rozporządzenia tego mają zastosowanie do przedsiębiorstw na powierzchni, określonych w § 1. niniejszego rozporządzenia i to zarówno do tych, które już istnieją, jak i tych które mają być dopiero urządzone (na nowo założone lub zmienione), z tem ograniczeniem, iż takie postanowienia rozporządzenia tego, które wymagają zmiany urządzeń w przedsiębiorstwach już prawomocnie koncesjonowanych, mają być stosowane tylko o tyle, o ile im nie sprzeciwiają się ewentualne prawa, nabycie w danym razie wskutek koncesji.

§ 57.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą, o ile nie podпадają pod postanowienia powszechnych ustaw karnych lub postanowienia ordynacji przemysłowej, w myśl rozporządzenia ministerialnego z dnia 30. września 1857., Dz. u. p. Nr. 98., grzywnami od 2 do 200 koron lub aresztem od 6. godzin do 14 dni.

§ 58.

Rozporządzenie niniejsze nabiera zaraz mocy obowiązującej.

Bienerth wlr.

Fiedler wlr.

117.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 12. czerwca 1908,

którem w wykonaniu artykułu X., I. 3. ustawy z dnia 25. października 1896., Dz. u. p. Nr. 220., ustanawia się na rok 1908. wysokość opustu z podatku gruntowego i budynkowego, tudzież sumę ogólną podatku zarobkowego i stopę podatkową dla przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków, a wymienionych w § 100., ustęp 1. i 5. przytoczonej ustawy.

W wykonaniu artykułów IV. do XI. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220. o bezpośrednich podatkach osobistych, postanawia się, że opust z podatku gruntowego na rok 1908. wynosić ma piętnaście procent, a opust z podatku budynkowego — z wyjątkiem pięcioprocentowego podatku od dochodu z budynków czasowo wolnych od podatku — dwanaście i pół procent.

Indywidualny rozkład opustu w podatkach realnych uszczególniony będzie według postanowień rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 15. grudnia 1897, Dz. u. p. Nr. 297.

Opust z powszechnego podatku zarobkowego wynosić ma i na rok 1908. dwadzieścia pięć procent tej kwoty, którą wzięto za podstawę przy obliczeniu ogólnej sumy podatku zarobkowego (artykuł VIII., § 11. ustawy z dnia 25. października 1896., Dz. u. p. Nr. 220.). Opust ten wzięto już w całości w rachubę przy ustanowieniu ogólnej sumy podatku zarobkowego, oznaczonej na okres rozkładu 1908/1909, w myśl § 11. powołanej ustawy na 36,632.889 K 26 h.

Stopę opodatkowania przedsiębiorstw, określonych w § 100., ustępie 1. i 5. ustawy powyższej a obowiązanych do publicznego składania rachunków, ustanawia się na rok 1908. na dziesięć od sta dochodu, podlegającego opodatkowaniu.

Korytowski wlr.